

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Dominica Secvnda In Qvadragesima.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

& quo in statu, quo in stupore & raptu cum iucunditatis & gloriæ abundantia repletus dixisti: *Bonum est nos hic esse?* Concede Petre, ac tecum fateor, bonum esse Iesu Christo adhærescere, ac cum eodem versari: extra cuius gloriâ nulla penitus iucunditas, nulla felicitas, nulla deniq; beatitudo inueniēda est.

*Esth. 6.
Gen. 45.*

Eia igitur, Christiani Auditores, ponite vobis ob oculos, lætitiâ, gaudium, exultationem, raptum, extasim, & stuporem, quem in Transfiguratione Apostolus hic ostendit. Et sane si Iudæi obstupuerint, vbi Masdochæum pretiosis & splendidis vestibus indurum, & humilem Esther ad regiam dignitatem sublimatam videre; si fratres Ioseph, cum in regio sedentem throno, ac totius Ægypti habenas moderantem contemplantes, demirati sint: quid de Apostolis eorumque stupore hic dicere poterimus: cum humilem suum Dominum repente in monte Thabor eleuatam viderunt, ac velut in sublimi quodam throno, gloriæ & diuinitatis vestibus indurum, confidentem? quo eos affectos gaudio & lætitiâ putabimus, cū insignem illam Esther, humanitatem scilicet nostram, ad Regiam diuinitatem euectam vident, ac varietatibus aureis circumamictam? Crediderim cognatos & parentes Dauid non parum obstupuisse, cum eum regio more indurum, ac inter primos regni proceres collocatum intuentur: gaudium tamen discipulorum & stuporem maiorem fuisse existimem, quando humilem illum Iesum Nazarenum, qui tanto tempore in solitudine fuerat commoratus, & olim in stabulo natus, quique fabri filius à multis habebatur, Angelico & cœlesti assumpto habitu, gloriosum, splendidum, fulgentem, ac diuinitatis suæ specimen ostendentem conspiciunt.

Bone Deus, benignissime Deus, si tantum vnica gloriæ tuæ scintilla ac specimen, admirationis Apostolis tuis parere potuit, quid in cœlestibus illis habitaculis fore credendū est? Quid quæso, erit, cū tota videbitur vti est, quando eadem semper, sine termino sine defatigatione, in perpetuum, summo ac pleno gaudio & perfecte pandetur? Si vnica

modo gutta tantum voluptatis potuit afferre, quid ipsum mare, quid integrum gloriæ Oceanum facturum putamus? Erit, erit scilicet illic, vbi clamare licebit, *Bonum est nos hic esse.* Tu vero ò fortis animarum nostrarum zelator in montem illum aliquando nos subleua, præbenobis videndâ gloriâ, non quidem transfigurationis, ac diuinæ tuæ essentia, sicuti in cœlesti illa ac beata regione à Beatis conspicitur: ad quam nos ipse Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus aliquando deducant. Amen.

DOMINICA SECUNDA IN QUADRAGESIMA.

Partitio.

- I. De cœlesti beatitudine.
- II. De Transfiguratione, eiusque partibus per figurâs declaratis.
- III. De Transfiguratione similibus exposita.
- IV. De cœlesti beatitudine.

Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Iohannem fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum seorsum, & transfiguratus est ante eos. Luc. 9.

FIGURA.

Svmmus ille Iudæorum legislator Moyses, cum acceptis tabulis legis, de monte Sinai iam descenderet, vt populo sese cœlitus missum, & à Deo ad leges eius orbi proponendas destinatum declararet: tanta gloria ac lumine vulsus eius, Deo id permitte, resplenduit, vt populus in eum intuitus, splendorem fulgoremque ex oculis eius emicantem nequaquam potuerit sustinere. Rem non admodum dissimilem in hodierni Euangelij historia contemplor. Video namque non Mosem, sed Iesum Christum, montibus æternis descendere, vt se filium Dei, cœlitus missum, ac verum Messiam & Legislatorem mundi esse demonstraret: quem Pater æternus in monte Thabor tanta maiestate, ac tanta diuinitate effulgere fecit.

cit, vt Apostoli vultus eius splendorem, ac radios, & emicantem inde gloriam perferre nequaquam potuerint. Denotat hoc ipsam Transfigurationis maiestatem, quæ profecto digna est, quam omnes merito admirantur, adorent, & obstupescant. De ea vt nos pro dignitate loquamur, opem & auxilium Parachiti, pteces mediaticis nostræ Virginis gloriosissimæ adhibendo, AVE MARIA recitando, inuocemus.

I. Interrogatus ab Hierone Syracusanorum tyrano Simonides Philosophus, vt M. Tullius memoria prodidit, quid esset Deus, triduum ad cogitandum & deliberandum postulauit: quo euoluto aliud iterum triduum petijt, quod sæpius repetens, tandem cum responsum diuini differret, dicere coactus fuit: *Quanto diutius considero, tanto mihi res videtur obscurior.* Equidem id ipsum hodierna die de beatitudine cælesti dicere merito potero: quo enim diutius perfectionis eius abyssos considero, eo magis meditando me in infinitam illam abūdatiam immergo, admirandoq; in profundū & obscuritatis tenebras deuoluor: nam dum breuis esse laboro obscurus sio. Itaque dicere cum Aug. mihi liceat: *Excedit facultatem eloquentia mea, transcendit capacitatem intelligentia mea illud decus illa gloria, illa celsitudo.* & cum D. Ioanne Chryl. *Effugit omnem sermonem atque omnem sensum humana mentis, excedit decus illud, illa pulchritudo, illa gloria, illa magnificencia.*

2. Cor. 2. Quid v. tu d. Apostole Paulc, qui in altero orbe ambulasti, ac gloriæ huius scintillam aliquam vidisti, de ea dicis? *Nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, qua preparauit Deus diligentibus se.* Perinde ac si diceret: Cesset humani iam intellectus curiositas immensitatem diuinæ gloriæ velle comprehendere. neque enim humana mens eo pertingit, nec auris percipere, aut ratio ipsa, aut humani vires ingenij infinitam beatitudinem queunt comprehendere. Nam quemadmodum in Propitiatorio duo Cherubin vtrinq; positi visebantur, qui sese muruo cum stupore conemplantes alis illud cooperiebant: ita quoque mihi in hac beatitudine velut in propitiatorio, videre videor: cerno namque hodie homines

Tom. 1. Bissai Quadrage.

simul Angelos, instar duorum Cherubim, stupore defixos, alis silentij sui splendorem gloriæ huius obtegentes.

Tanta porro beatitudinis huius magni-Beatitudo & dignitas est, vt Angelicus Doctor dinis ma-Thomas nihil Deum aut maius, aut excellens gnitudo. lentius posse condere affirmarit: & sane tanta est, vt iam à quinque annorum millibus Seraphin, atque omnes Angelicæ potestates præ admiratione suspensæ & stupore defixæ fuerint.

Cicero tantam esse pulchritudinem virtutis aiebat, vt si oculis conspici posset, omnes ad se mortales ex pulchritudine traheret, & amore sui incenderet. Si vero gloriam cælestem cognitam habuisses M. Tulli, de beatitudine id iure meritoq; dicere potuisses: tantus namq; eius splendor est & venustas, vt si oculis pateret, omnes omnino homines, licet immanes ac barbaros, ad se inuitaret. Iacob conspecta Rachelis venustate atq; oculorum pulchritudine inter omnes Mesopotamiæ filias, statim eius amore captus est, & inescarus, adeo vt, quod eius aliquando amplexibus fruere, seruum apud Laban septennio egerit: *Et videbatur illi pauci dies, præ amoris magnitudine.* Tu porro, homo, si vel oculis cælestis illius Rachelis pulchritudinem haurire tibi liceret, non dubito profecto, quin te eius amore, summo Patri Laban, in seruum & mancipium, idque non septennio, sed, si vita ferret, annis mille & amplius, traderes.

Tribuni ac centuriones Holofernis in fridione Betuliæ, visa eximia venustate ac formæ excellentia quæ in Iudith vidua effulgerebat, militibus hinc stimulos ad fortiter agendum subicere, dicentes: *Quis contemnat populum Hebræorum, qui tam decoras habet mulieres? vt non merito pro eis pugnare debeamus.* Hæc ipsa sunt verba, ijdem sunt stimuli, eadem orationes, militis Christiani, quibus nos Sancti alloquuntur, Prophetæ exstimulant, & Angeli, cælestis huius Iudith pulchritudinem quotidie conemplantes, nos in vita hac militante, ad fortiter agendum, & cælum, in quo tot eximiæ res & pulchræ reconditæ sunt, violentia quadam rapiendum, adhortantur.

P p Magnus

Num. 15. Magnus ille Israelitarum ductor Caleb, sexcenta virorum millia sub signis habens, & cum eis per desertum Sinai profectus; vt eos ad terram Chanaan gladio parandam incitaret, ingentem illis botrum, quem duo viri velut aliquod fertilitatis illius specimen in humeris veste portauerant, ostendit: vnde omnes ita ad bellum animati sunt, vt communis per castra clamor exauditus sit, *Ascendamus, & possideamus terram illam.* Mille animæ, quæ in hac Agypto à triplici Pharaone vincæ velut mancipia, sub seruitute durissima gemitis, & exhaurimini, si vel exiguum aliquem botrum fertilis illius promissionis terre videretis; non est profecto dubitandum, quin statim rubrum huius mundi mare transiretis, ac mundi huius deserta relinquere, quo ad terram viuentium, in qua tanta rerum copia affluit, ascendere possitis.

Id ipsum hic hodie videmus contingere. Petrus enim Apostolorum Princeps ac Christianorum omnium caput, visa in monte Thabor gloriæ huius exigua quadam scintilla, cruciatuum, tormentorum, ac rerum omnium oblitus, exclamat: *Domine, bonum est nos hic esse.* Historiam Euangelij in Luca legimus: *Assumpsit Iesus Petrum, Iacobum, & Ioannem fratrem eius, & transfiguratus est ante eos, &c.* Primo de transfiguratione, ac deinde de beatitudine hac loquar.

Exod. 3. Quod ad primum; cum attentius mecum rubrum illum ardentem, quem Moyses in deserto vidit, considero, ac sublimem illum Eliam raptum in curru igneo; videre mihi figuræ & umbræ gloriosi huius corporis videor, quod hodierna die in monte Thabor transfiguratum est. Quid enim differt rubrum ardentem & non conflagentem, in monte Horeb videre, & gloriam & lumen corporis, quod tamen ipsum corpus non immutaret, in monte Thabor contemplari. Quid discriminis est inter Eliam curru igneo in cælum subuectum, & Iesum Christum corpore lucido & resplendente transfiguratum. O rubum! ô Eliam! ô mirabilia!

Anima Christi à primo conceptionis Verum, quo melius mysterium hoc intelligatis, aciem ingenij vestri exacuite, ac meminertis oportet, Christi animam à primo conceptionis momento beatam existisse; adeo

inquam gloriosam, vt modo in cælis est! Verbum enim diuinum, cui per hypostaticam & personalem vniõnem coniuncta erat, videbat, atque eo perfecte fruebatur. Verum gloria illa, sublimi quodam & nouo miraculo, in parte nobiliori continebatur, ne se in corpus transfunderet; necesse namque erat, vt corpus supplicij, passioni, cruciatibus, morti deniq; ipsi tolerandæ aprum foret. nõ enim Christus in corpore glorioso quidquam pati potuisset;

Non est conueniens lucibus ille color.
Vultis huiusce rei figuram? David Goliath prostraturus, armis regij grauarus nunquam id potuit efficere, ac necesse fuit, funda & lapidibus, armis pastorij, armatum, ac vestibus pastoralibus indutum in certamen & duellum descendere: *Et induit Saul David vestimentis suis, & imposuit galeam eorum super caput eius, vestiuit eum lorica, dixitq; David ad Saul, Non possum sic incidere, & deposuit ea, & tulit baculum suum.* Quod euides & apertum signum fuit, verum nostrum David, Iesum Christum, Satanam, id est, vastum illum Goliath expugnare & debellare dum vellet, nunquam armis regij, diuinitatis scilicet suæ, indutum, vincere potuisset; sed armis pastorij, id est, funda humanitatis nostræ, & lapidibus miseriarum nostrarum armatum, ac peregrini habitu assumpto, necesse habuisse cum eo congredi. Tertio quoque Regum libro legitur. Regem Israel mutato habitu ad bellum egressum esse. Ita Iesus Christus natura sua totius mundi rex constitutus, redemptionis nostræ certamen ingrediens, habitum mutauit, *Et homo factus est.*

Omne Sampsonis robur in crinibus capitis firum erat, *si rasum fuerit caput meum, recedet à me fortitudo mea, & deficiam* eroque sicut ceteri homines. ad eundem etiam modum omne passionis & meriti fundamentum in Sampson nostro Iesu Christo, in crinibus & fragilitate humanitatis eius consistebat. Et quemadmodum, nisi Philistæi caput Sampsonis rasissent, nunquam eum perdere aut occidere potuissent: ita quoq; nisi corpus hoc nouacula passionis, ac gladium crucis, atq; aliquid pati potuisset, ac semper glorio-

momento beata

2. Reg. 11

Cap. 11

Ioan. 1

Iudic. 16

gloriosum exstitisset; nunquam comprehendi, nunquam mori potuisset, & proinde nunquam saluari potuissimus. Necesse itaque fuit hanc gloriam abstrahere, ut corpus passibile efficeretur.

Figura.
10/4,3.

Audite figuras. Arca fœderis Jordanem intrante, ut Israëlita in terram promissionis descenderent: *steterunt aqua descendentes in loco uno, & ad instar montis intumescens apparebant, qua autem inferiores erant, in mare descenderunt.* Ita quoque quo in terram promissionis, id est, in cœlum transire possumus; arca sacra illius humanitatis, non quidē Jordanem, at passionis mare intrante, vehementes illa ac violenta aqua gloriæ in superiore parte animæ hæserunt: inferiores vero defluerunt: siquidē omnes mundi delitias reiecit, atque omnia pœnarum genera suscepit. Gloria ac sublimis illa gloriæ visio quieuerit, ac steret; cruciatus vero, labores, ac ipsa mors semper ad ima solito ausu defluerunt.

Holofernes Bethuliā obsidens, quo citius & facilius eam expugnaret, *constituit per gyruū centenarios per singulos fontes & incidi præcepit aqua ductum eorū.* Ita quoque Redemptor noster in redemptionis nostræ obsidio, ut corpus suum passionibus magis exponeret, à primo conceptionis suæ tempore gloriæ scaruriginem inuasit, ac magni illius fontis ductus occupavit, nihil ut in anteurbia humanitatis suæ redundaret, aut reflueret.

3. Paral. 32. Potens ille Rex Ezechias obturavit superiorem fontem aquarum Gihon, & auertit eas subter ad Occidentem urbis David. Ad eundem plane modum Saluator ille orbis, scaruriginem torrentis gloriæ suæ, ne in corpus efflueret, obstruxit, & à primo incarnationis suæ tempore ad superiorem animæ partem eum traduxit. Atque omnia hæc non sine miraculo, non sine supernaturali quadam dispensatione peracta sunt; ita namque Ecclesiæ lumen loquitur Augustinus. Thomas item Aquinas: *Dispensatione quadam diuina factum est, quod gloria anima non redundaret in corpus, ut in corpore passibili nostra redemptionis expleretur mysterium?*

Epist. 36.
ad Dioscor.
3. p. 9. 43.
art. 7.

Verum verus hoc miraculum hodie alio quodam miraculo non nihil obscuratum est: cum scilicet gloria illa, quæ tanto temporis

spatio in intima animæ parte veluti captiua delituerat, ac conclusa fuerat, in libertatem restituta est. Hodie mare illud Rubrū, quod *Exod. 14.* ad nos conseruandos, & ad peccata nostra, Ægyptios scilicet, demergenda seuinctum fuerat, ad primum situm ac pristinum locum reuersum est. Hodie sol ille gloriæ; qui in *Ios. 10.* medio huiusce animæ: velut in orbe suo cœlesti, constiterat, cursum suum profecutus est, & ad vsque antipodes corporis descendit. Hodie diurna illa eclipsis, quæ triginta duobus annis durauerat, finem accepit, & sol ille gloriæ sese videndum præbuit.

Cogitate igitur vobiscum, Auditores, Christi Iesu animam, à primo conceptionis momento, instar facis accensæ, aut potius instar solis fuisse, corpus vero eius instar vitri lucidissimi; & simul vobiscum perpendiculari, à solis radiis hæctenus vitrum illud, non sine continuo quodam miraculo, penetrari non potuisse: at hodierna die nouo miraculo eclipsim illam finiri, ut vno miraculo cessante, alterum subintret, atque hoc est, quod vulgo Transfiguratio appellatur.

Canta igitur iam David, & melodis crepe vobis: *Dominus regnauit, decorem indutus est.* videamus namque hic eum indutum lumine sicut vestimento. tuque sponsa exulta & iubila; *Ecco dilectus tuus, candidus, & rubicundus, electus ex millibus.* Nihil me vquam simile vidisse memini. ò noua paradoxa! ò metamorphoses admirabiles! *ut me p. 9. 43. art. 7. & in c. 1. v. 1. Græcus textus habet: transformatus est, transfert hæreticus; transfiguratus est, ait Catholicus.* O res penitus admirandas!

Respicite, vos multarum rerum cognitionis auidi, diuinum illum Chamæleontem, ad Christum omnes sese colores variantem, & colorem diuinus gloriæ in cœlestibus, colorem paupertatis est Chama in mundo, colorem humilitatis induentem in cruce. Videant hic suum Proteum Poëtæ gestantem tot in vno corpore formas. Videte illum, qui in cœlis Deus est, in terris homo. *Et homo factus est,* qui modo Viator est, modo *IOAN. 4.* comprehensor, modo simul vtrunque, in natiuitate subtilis, in calcandis aquis agilis, in Eucharistiæ Sacramento impatibilis. ò verum igitur Proteon!

*Aristot. 2.
Physic. 5.*

Dicunt Physici, materiam primam esse in potentia ad omnes formas. Hic quoque videmus primam materiam, sacram hanc humanitatem, principium scilicet redemptionis nostrae omnium esse formarum & figurarum capacem: in caelis quippe *figura substantia Patris est*; in terris *formam seruis accipiens*: in altari inuisibilis est, in monte Thabor gloriosus, in cruce patibilis, post resurrectionem impatibilis. hem quanam igitur haec forma, quanam figura!

Iris.

Demirantur naturalium rerum scriptores Iridem, eiusque pulchritudinem tantopere deprædicant: cum scilicet sol nubem, quæ ei ex aduerso est feriens, semicirculum hunc, quinque fucatis coloribus, fuluo nimirum, viridi, croceo, duobusque aliis intermediis, hiacynthino & luteo, distinctum, producit. Et sane si penitus rem considerare velimus, res ipsa digna est, quam omnes demirentur, quin & ipse Salomon omnes inuitat, *ye visa Iride, velut re eximia, in admirationem rapiantur. Vide arcem in caelo cum suo splendore mirabili, & benedic, qui illum fecit.* Vnde eam Plato admirationis matrem & ornamentum caeli appellare consuevit. Nihil hæc sunt & exigua; Ecce enim hic in monte Thabor Iridem aliis longe præstantiorem & pulchriorem. Videte hic colores longe alios, longe insigniores, & prioribus eminentiores. Videte hic solem diuinitatis, nube corporis percussa, egregiam hanc transfigurationis Iridem, viuis coloribus candoris, luminis ac gloriæ insignitam, hodie producentem.

*Transfigurationis
cum Iride
collata.*

*Christi
diuinitas
Lunæ comparatur.*

Quin etiam in hoc monte solem & lunam contemplerini: adeo ut montes in caelos, & caeli in montes commutari videantur. Imo videte hic solem diuinitatis, ac lunam humanitatis. Vt enim Luna, sicut noctis, suum lumen à sole mutuatur, ita quoque humanitatem à diuinitate hodie gloriam & lumen mutuari videmus; Luna inquam, quam angeli ita nominarunt, *Qua est ista, qua prodigitur quasi aurora, pulchra ut luna.* Et sane, o sacra humanitas, nos omnes lunam te consistemur; quippe quæ fluxus & refluxus in Sacramentorum mari causa existis: quæ plurimos in te influxus habes, quæ diuersos

nobis aspectus & formas exhibes. Luna quoque modo media est, modo crescens, & alias decrescens, modo eclipsim patitur, modo plena conspicitur: id ipsum & in sacra hac contingere humanitate videmus: paruam videmus & exiguam in præsepio, quando *paruulus natus est nobis*; nouam, post resurrectionem: eclipsi obscurari & offuscari in cruce: plenam vero hodierna die in monte Thabor, *& resplenduit facies eius sicut sol.*

Verum sublimius adhuc in sublimi hoc mysterio, & semper de luna loquentes euolemus. Solemus quoque è diuerso lunæ aspectu & variis eius coloribus diuersas temporum qualitates prælagire, nam teste Poëta:

Pallida luna pluit, rubicunda flat, alba serenat.

O Sacra Saluatoris nostri humanitatis luna, cum te pallentem in montem Oliueti intueor, statim pluuia & nimbos auguro, at nimbos sanguineos: cum te rubicundam & sanguine purpuratam in monte Caluarie contemplos, certum sum ventos, procellas & tempestates ærumnarum suppliciorumque impendere. Verum cum te modo in monte Thabor candidam & fulgidam video, gloriam felicitatemque agnosco, ac simili nos aliquando posituros prælagio.

Iesu bone, Iesu dulcissime, cum de monte Thabor loqui audio, venit mihi in mentem montis Caluarie: cum de tua transfiguratione loqui incipio, acerbissima tua passio statim mihi ante oculos versatur. Hic te gloria circumdatum intueor, illic te saturatum opprobriis videbo, hic tibi discipuli adherent, illic te ad vnum omnes derelinquunt; hic inter Prophetas te contemplos, illic inter latrones medius apparebis, hic nisi lumen & fulgorem conspicio, illic præter tenebras & ærumnas nihil erit. At relictis hisce antichristibus ad gloriam illam vela conuertamus: in die quippe adeo læta & iucunda, atque adeo gloriosa, non nisi de lætitia, beatitudine ac gloria loquendum est. Videas namque eadem Petrum extra se raptum, eadem captum & inebriatum, an non audis clamantem: *Bonum est nos hic esse?*

Porro, quæ hodierna die in monte Thabor fieri

Beati- fieri videmus, quod Petrus hic degustat, non
do, Ocea- nisi specimen & vmbra, non nisi guttula est
nus deli- magni illius beatitudinis Oceani, quæ in
ciarũ est. cælis habebitur: ita namque Sacra eam Scri-
Psal. 35. ptura nominat: *Torrente voluptatis tua pota-
bis eos*. Ac vere quidem: quid enim est in cœ-
lis, nisi torrens quidam voluptatis, nisi deli-
ciarum profundum, quam diuitiarum O-
ceanus. Festem & suffragatorem habeo Va-
tem regium: *Inebriabuntur ab ubertate domus
sua.*

Psal. 10. O nouam loquendi metaphoram! quin &
de se ipso loquens, ait: *Satiabor cum apparue-
rit gloria tua*; quasi diceret: *Quanto plus de
aquis voluptatis deliciarumque mundi hu-
ius haurio, tanto mihi sitis augetur magis,
& eo animam interius turbatiorem sentio.*
Quid? anne ambitio animum tuum occupa-
uit, ô rex, an tua sorte & quidem adeo lauta
contentus non es? cum nimirum è pastoritia
casa, & ab ouili ad sceptrum & diadema sub-
limatum, tot populis & vrbibus dominari,
at tanti imperij habenas moderari te videas?
anne ad maiores etiam honores adspiras, vt
dicas, *Satiabor?* tot regna animum tuum nõ
satiatur? ferire potest, vt tanti tamque am-
pli honores te nondum repleant. Bene tamen
ait; quidquid enim in mundo est, imo totus
mundus, animam hominis saturare haud-
quaquam potest.

Insignes. Magnam illum Macedonum regem Ale-
historia: xandrum, ait Plutarchus, toto terrarũ orbe
Alexãder ab vno polo vsq; ad alterum subiugato, cum
ingemi- à Philolopho, non recte philosophante plu-
scit, vbi res esse mundos intellexisset, lacrymari cœ-
plures es- pisse, fortunamque suam præ interna animi
se mũdos elatione deplorasse, quod è tot mundis non-
intellexit. dum vnum tantis laboribus sudoribusque
subiecisset: vt merito scripserit Poëta,

Sueton. *Vnus Pellaos inueni non sufficit orbis.*

Augusto. Videte igitur, num totus terrarum orbis
hominis mentem satiare queat. Idem pene
de Augusto tradit Suetonius: qui quamuis
vniuersi orbis foret Monarcha, ac pacem
per omnes mundi plagas confirmasset, noc-
tes tamẽ trahebat insomnes; adeo eum cu-
ræ & internæ animi anxietates diuexabant.
Ecce Deus bone totius mundi Imperator
quiescere non potest, tranquillus esse nequit

& plura concupiscit. Iudæus quidam regio Historia
prognatus stemmate, Adad nomine, cū reli- insignis.
Sta Ierusalem patria, in Ægyptum fugeret,
tam benigna fortunæ aura in aula Principis
Ægypti vius est, vt præ cæteris cum amore
prolequeretur, honores ei amplissimos con-
tulerit, & vxoris suæ sororem ei in vxorem
dederit. O vere benignum fortunæ flabrum,
& vere regios honores! Ipse tamẽ tantis ho-
noribus exornatus, quamuis maiorem insu-
per benevolentiam & fauorem Rex promit-
teret, dimitti à Rege petiit, ac veniam in pa-
triam suam redeundi postulauit. An non per
hunc Adad animam nostram ad vitium ex-
primi videmus? quæ ad mundi aulam, velut
in Ægyptum sese conferens, licet princeps
mundi huius honoribus, delitiis, diuitiisque
eam exornare queat, nunquam tamen adeo
benigne ab eo haberi potest, quin semper ad
cælestem illam Ierusalem patriam suam &
naturalem habitationis locum penitus aspi-
rans, anhelet. Nihil enim eam præter hanc Anima
gloriam, satiare potest: nam quamdiu his in hominis
fluctibus iactatur, & procellis concutitur, sola bea-
titudine semper ad eternam illam beatitudinem aspi-
rat. illa, illa est, qua hodie Petrus Apostolus cælesti
satiatus exclamat: *Bonum est nos hic esse*; ipse
iam satur sum Domine, sorte mea conten-
tus, aliam à te beatitudinem non requiram,
quia *Bonum est hic nos esse.*

Vos porro infelices daemones, qui in in-
fernali barathro cruciamini, quique miseras
animas in incendio, flammis, rotis, eculeis, tor-
mentisque grauissimis torquetis, quiq; hac
gloria cælesti ac beatitudine in æternũ estis
priuari; nequaquam dicere potestis: *Bonum
est nos hic esse.* verum verbo mutato, & despe-
rabundĩ exclamare: *Malum est nos hic esse.*
Vos quoque infelices ac ter & amplius in-
fortunatæ animæ, quæ apud inferos confa-
gratis, in Deum blasphemias euomitis, quæ
de salute vestra desperatis, ac rabie & furo-
re debacchamini, nunquam cum S. Petro di-
cere poteritis: *Bonum est nos hic esse*; at semper
& in perpetuum, sine vllò fine clamabitis:
Malum est nos hic esse.

At nos miseri viatores, afflicti exulēs, li-
cet pœnitentiæ nobis adhuc tempus sit; atq;
ad hanc aliquando beatitudinem nos per-

Gen. 40.
Dan. 14.
Dan. 2.
Ion. 2.
Exo. 14.
Tob. 5.

uenturos speremus, nondum tamen dicere possimus: *Bonum est nos hic esse*. Nam Apostolus eo loci hæc verba dicens, quo nos iam hic sumus, *nesciebat quid diceret*. Quid cogitabas Petre? Nosne igitur, hoc in mundo, veluti Iosephi in carceribus Ægypti, vt Daniele inter leones Babylonios, vt pueri in fornace Chaldaica, vt Ionæ in ventre ceti, & fluctibus vndique iactati, vt Israëlita in medio maris Rubri, constituti dicere iure poterimus: *Bonum est nos hic esse? Quale gaudium mihi erit, qui lumen cæli non video*, acbat Tobias ille senior in cæcitatibus caligine vitam trahens? imo quale gaudium, qualem iucunditatem, quas delicias anima in hoc vitæ casu haberet, quæ lumen solis huius, beatitudinis inquam, non intueretur?

Vos vero animæ, quæ in purgatorij ergastulis adhuc detinemini, licet cruciatus & tormenta intoleranda ibidem sustineatis; dicere tamen securæ iam potestis: *Bonum est nos hic esse*, cum scilicet de vestra salute, ac de æterna aliquando beatitudine possidenda certæ iam sitis, & cum spes illa vobis ferendi & patiendi robur suppeditet.

Vos autem, Angeli, vos, inquam, beatorum animæ, merito iam dicere potestis: *Bonum est nos hic esse*, cum in eo versemini loco, in quo omne bonum reperire est, vbi omnia in illa Essentia diuina possidetis, omnia in illa velut in quodam speculo, tam præterita & præsentia quam futura, imo & ea quæ nunquam fient, aut erunt, fieri tamen & esse possunt, vt Theologi asserunt, contemplamini. Ipsa quidem regina Saba, visa palatii & domus Salomonis magnificentia & splendore, præ admiratione & stupore exclamauit: *Beati viri tui, & beati serui tui hi, qui stant coram te semper*. At idem omnino Dauid vates de beatis illis dixit animabus, quæ tuto posite loco, ineptias & inanias hominum derident, *Beati qui habitant in domo tua Domine*. Hæc porro domus nihil est aliud, ð Theologi, quam diuina illa essentia: hæc est illa domus; in qua omnes sapientiæ & scientiæ Dei thesauri reconditi sunt: est repositorium, è quo tota mundi machina prodiit, & plures adhuc mundi prodirent, si, vt potest, ita & vellet producere: est de-

Beati in Dei essentia omnia velut in speculo contemplantur.
3. Reg. 10.

Psal. 37.

nique domus, de qua olim dictum est: *Gloria & diuina in domo eius*. Quomodo porro animas admirari eam par est, cum in illam intrauerint. Si enim Esther regina interius Assueri Regis cubiculum ingressa, præ timore & maiestatis splendore, quem in regis vultu contemplabatur, exanimis concidit? Si filij Israël, cœlesti illo manna imbri viso, quæ stupore exclamarint: *Quid est hoc?* Quid, non dico facient, ac dicent, animæ illæ, cum eas in diuinæ illius essentiæ penetralia intrare, ac secretum Dei receptaculum subire contigerit? quanto peius eas admirari par est, cum manna diuinæ consolationis sibi instar pluuiæ viderint influere?

In supernis igitur locis terra Peru inuenienda est, illic terræ nouæ quærendæ, illic argenti & auri venæ indagandæ, illic thesauri sapientiæ, illic abyssi perfectionum inquirendæ. Illic miraculum, in Cana Galilææ olim à Christo patratum, quotidie renouatur, vbi aqua tribulationis in dulcissimum consolationis vinum conuertitur. Illic generalis animarum fit transfiguratio, vbi corpora splendida, agilia, subtilia, impassibilia redduntur. O quænam illa voluptas erit, tor simul soles intueri? an non igitur ð anima mea, quæ ad huius gloriæ fruitionem nata, condita, destinata, ac prædestinata es, ad eandem contendes? an non montem illum Thabor conscendes? Christum sequeris, crucem portabis, legem & præcepta eius seruabis, vt in eodem hoc monte hæc ipsam gloriam valeas contemplari? Si vero vos, Auditores, eum conscendere, & gloriam illam consequi, ac beati esse cupitis? montem ascendite, poenitentiam agite, sanctificate ieiunium, ac bonis operibus sine vlla cessatione incumbite, quo gloriæ huius compotes reddi valeatis.

Tu verò Iesu gloriosissime, splendor & lumen admirabile, qui hodie totus admirabilis factus es, gratia nobis tua succurre, omnes animæ vires ac potentias ad id conuerte, facultates nostras illuc impelle & dirige: memoria te solū cogitet, ac tui solius reminiscatur, intellectus te solum agnoscat, te deniq;

solum

solum voluntas diligit. Et cum miserum hoc corpus vna cū anima, gloria illius particeps reddi debeat, (quandoquidem tantū quantum anima, laboravit, & sudavit) & cū id ipsum impassibile, immortale, & instar solis splendidum reddi necesse sit; obsecramus Domine, vt aptum velis id reddere & idoneum: fac vt pœnis & molestijs incumbat, ieiunia colat, austeritates & vitæ rigores sustineat, & in pœnitentia perseueret: fac vt genua te solum adorent, lingua te solum cōfiteatur, oculi in lacrymas tantum resoluantur, pectus singultus effundat, ac manus in corpus tantum indignant, & de præteritis delictis ab eo vindicta exigat: nec amplius corpus gula, & abdomini seruiat, genio nō amplius indulgeat, aut libidinibus impurisque voluptatibus se amplius transversum rapi patiat. Sed fac, vt tibi vna cum anima gratum hac in vita obsequium præstet: quod ambo posthanc vitam, non dico Transfigurationem in monte Thabor, sed in cœlestib. habitaculis diuinam tuam essentiam contēplari mereantur; ad quam nos Pater, & Filius, ac Spiritus S. perducere dignentur. Amen.

FERIA II. POST DOMIN. II.
QVADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. De Prædestinatione & reprobatione.
- II. De infelicitate anima in peccatis obdurata.
- III. Quarendum esse Deum.
- IV. Metuendum & cauendum istud, mori in peccatis.

Ego vado, & quæretis me, & in peccatis vestris moriemini. Ioan 8.

FIGVRA.

LEGIMVS in libris Paralipomenon, Azariam Prophetam, futuram Aſæ Regi Iuda calamitatem, & mala quæ passurus erat, prædixisse: Quamdiu, inquit, legem Domini secutus es, temp tibi beneficia plu-

rima contulit, atque omnibus in rebus tibi bene cessit: quoties eius opem in negotijs & rebus dubijs innocasti, semper tibi quam promptissime præsto affuit: & vix eum quærere incipiebas, quin statim tibi auxiliaturus occurrebat. At è contra, si semel te reluctari, & legem eius infringere, & cultum deferere contigerit; vix eum relinquere incipies, quin te magis adhuc relinquet & abominabitur; & venient forsitan tempora, quibus eum quæsiturus sis, & non reperturus, cum tu eum inuocaturus, & ille te neglecturus. O minas horrendas, ô præſagia Prophetica! omnia conſingebant eis in figuris. Eiusce rei figuram, Auditores, hodierno in Evangelio legimus. Audimus hic namque non quidem Prophetam, sed Prophetarum omnium principem Iesum, Pharisæis ac Scribis eadem plane interminantem. Reluctamini aduersus me popule rebellis ac pernicax, derelinquitis me, ego quoque vos omnes derelinquam; atque ex hoc iam tempore defero: & mihi credatis velim, ventura aliquando tempora, quibus me quæretis, & non inuenietis, & quib. in peccatis vestris moriemini. verba horrèda & terribilia: quæ vt vere ac plene intelligere possitis, Spiritus sancti auxiliū nobis adesse, intercessione Deiparæ, AVE MARIA dicentes, rogemus.

1. Cor. 10.

I. Prædestinatio ad gloriā vel ad damnationem res est terribilis.

Sublimia illa de prædestinatione Sanctorum, & reprobatione impiorum mysteria, adeo obscura & inuoluta sunt, vt nulla vis ſtingenij quæ non cedat; nulla audacia & præſumptio, quæ non formidet; nullum peccatus; quod non pauceat; nulla mens ea concipere gestiens, quæ non horreat & præ metu contremiscat. An non enim terribile & horrendum est, audire, nedū credere, Deum ab omni æternitate creaturas suas antequā quidq̄ meritorum vel demeritorū facerent, has ad æternam beatitudinē, illas ad æterna supplicia destinasse? Eſau odio habui. vide damnationem; Iacob autem dilexi, vide prædestinationem ad gloriā. O rem nouam & inanditam! è duobus in ventre matris conclusis, hunc ad gloriā & illum ad damnationē æternam, anteq̄ in lucem edantur, aut lumē solis intueantur, seligi, omnem admirationē superat. Video profunda illa iudicia etiam

Mat. 1.